

Revisiun parziala dalla planisaziun locala

Punt pendent

Plan general d'avertura

M E S S A D I

dalla suprastanza communal a al cussegl da vischnaunca

Stimau signur president
Preziadas signuras cusseglieras
Preziai signurs cussegliers

1. Punt Pendentia

L'Uniun la pendentia intenda la construcziun d'ina punt pendentia sur la Val dil Rein naven da Sontga Gada enviers Ragisch. Ina gruppa d'interess ei gia sedrizzata igl onn 2019 alla suprastanza communal per in sustegn finanziel concernent la finanziaziun dil project. El decuors dil temps ei il project sesviluppau cuntuadamein.

Il project pretenda in'adattaziun dalla planisaziun locala, concret ina revisiun dil plan general d'avertura.

Ferton che la vischnaunca prepara la revisiun parziala dalla planisaziun locala, preparan ils iniziants gia la documentaziun per la damonda da baghegiar e sefatschentan cun damondas concernent la finanziaziun dalla punt pendentia.

2. Emprem rapport da preexaminaziun

Ils 9 da fenadur 2020 ha la vischnaunca inoltrau agl uffeci pil svilup dil territori il project per preexaminaziun. Ils 17 da settember 2020 ha igl uffeci priu posiziun tiel project da revisiun. En sia posiziun ei il cantun sefatschentaus cun la protecziun dalla natira e dalla cuntrada. Cheu munchenta igl uffeci ch'ins seigi sefatschentaus memia pauc culs fatgs concernent la protecziun dalla cuntrada e la summa da cumpensaziun per cumpensar l'influenza dalla punt sil maletg dalla cuntrada. La baselgia da Sontga Gada ei in object protegiu da muntada naziunala. Ord vesta dil cantun ein ils disturbis pil spazi archeologic buca vegni valetai. Ei vegni sulettamein avisau al fatg, ch'ils disturbis pil contuorn dalla baselgia seigien marginals. La punt tanghescha igl inventari naziunal da sendas e vias historicas. Igl uffeci avisescha en sia emprema consultaziun al fatg, ch'ins dueigi empruar da desister da trassés dubels. En quei senn propona il cantun da strihar ina part dalla reit da sendas existenta e da surprender la construcziun nova egl inventari da sendas. Gia egl emprem rapport da preexaminaziun fa il cantun attents, che la punt seigi buca adattada per velos e ch'ei seigi da preveder in scamond da far diever dalla punt cun velos.

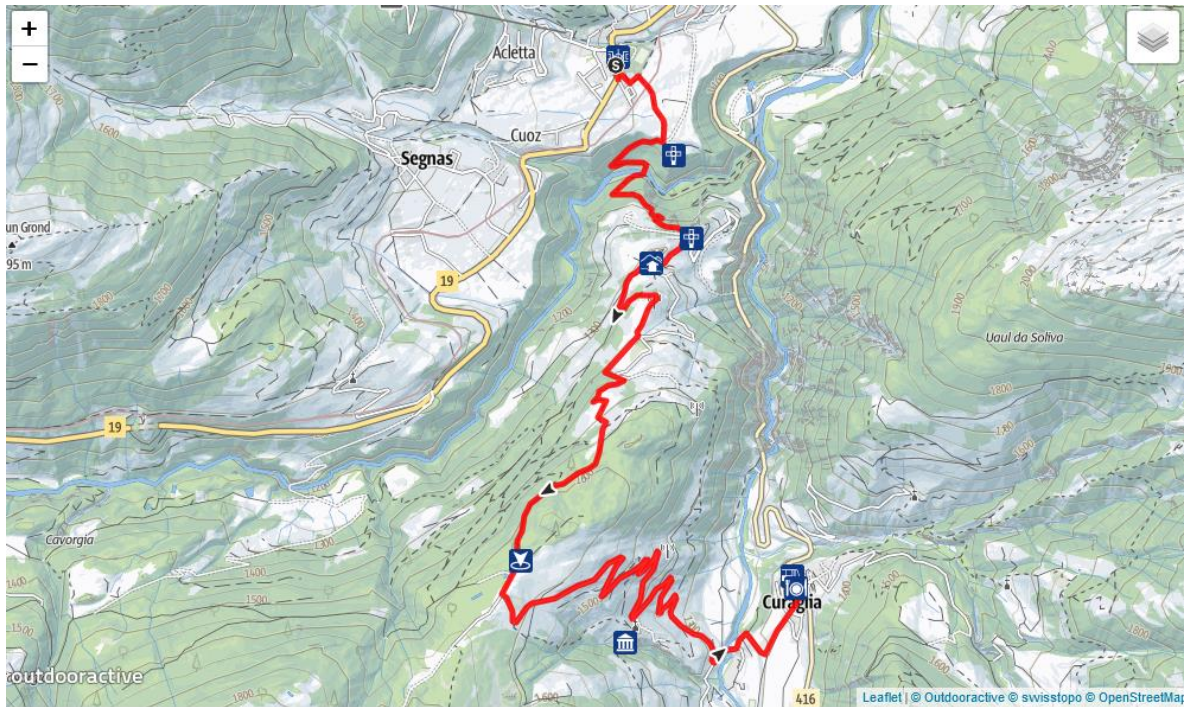
Il cantun munchenta particularmeindicaziuns en connex cun conflicts che pertuccan la tgira dil maletg dalla cuntrada. La documentaziun seigi da cumpletar cun ina valetaziun detagliada dils interess. Il cantun recamonda da sclarir ils differents conflicts e da suttametter il project per ina secunda preexaminaziun.

3. Secund rapport da preexaminaziun

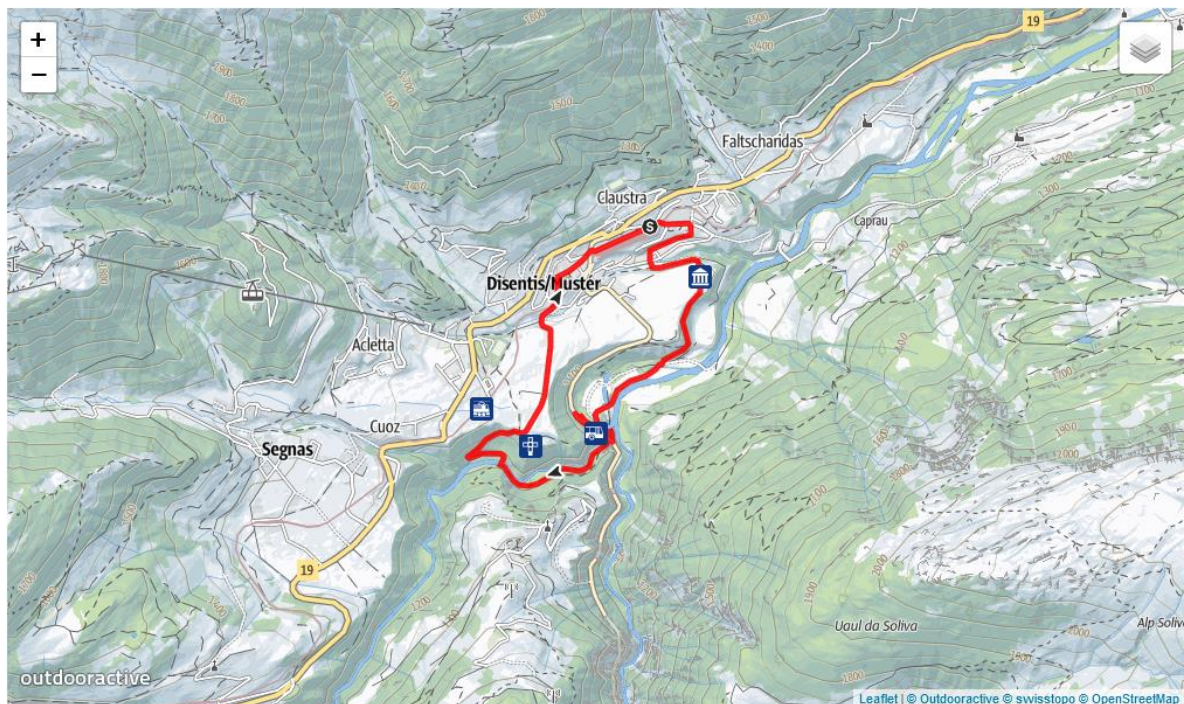
Ils 5 da november 2020 ei ina delegaziun s'entupada sil plaz - senza presenza dils uffecis cantunals - cun las organisaziuns digl ambient e dalla Repower AG per dilucidar las damondas davart l'influenza dalla punt sin fauna e flora sco era sin la cuntrada. Silsuenter ei la documentaziun vegnida surluvrada e suttamessa ils 19 d'uost 2021 danovamein agl uffeci cantunal per preexaminaziun. Ad ina buna part dallas objecziuns dils uffecis cantunals ha saviu vegnir dau suatientscha en quei senn, che differents damondas supplementaras ein vegnidas rispundidas. Ils 16 da november 2021 ha igl uffeci priu posiziun sin differents puncts.

In niev aspect ei la protecziun dils animals selvadis. Enviers igl emprem project vul la vischnaunca definir sper las sendas da stad el plan general d'avertura era las sendas da gianellas che meinan dapi plirs onns naven dil Center Fontauna sur Mumpé Medel tier l'Academia Vivian e vinavon entochen Curaglia, resp. naven da Raveras sur Fontanivas e Cufions anavos el Vitg.

Senda "Academia Vivian"

Senda Raveras - Fontanivas - Cufions

En sia secunda preexaminaziun pretenda il cantun che la vischnaunca desisti dallas sendas da gianellas che meinan oz sur Cufions resp. Fontanivas en favur dallas selvaschinas. Quellas sendas vegnan vendidas dapi siat onns sco part dalla purschida turistica da Sedrun Mustér Turissem. Ellas muntan ina buna colligiazion denter Fontanivas sur Cufions cul Vitg e naven dil Vitg sur Stagias enviers la Val Medel ed enviers Tujetsch. Ils documents ein vegni surluvrai e la suprastonza communal ei en in εμπrem pass vegnida tier la conclusiun da strihar las sendas da gianellas. En quei senn ei la documentaziun vegnida surluvrada ed adattada per mauns dalla procedura da cooperaziun.

4. Procedura cooperaziun

L'exposiziun da cooperaziun (Mitwirkungsaufgabe) ha giu liug naven dils 21 da schaner entochen ils 21 da fevrer 2022. En connex cun quell'exposiziun ei vegniu inoltrau dus giavischs/propostas. Ina proposta ei vegnida inoltrada davart dalla Fundaziun per la tgira dalla cuntrada (SLFP) e l'autra davart dil cussegl d'administraziun dalla Sedrun Disentis Tourismus AG.

Alla fundaziun per la tgira dalla cuntrada satisfan las mesiras da cumpensaziun previdas el rapport tier la revisiun parziala dalla planisaziun locala buca. Ella beneventa la voluntad da vuler mantener e tgirar ils mirs schetgs. A vesta dil fatg ch'ina reit da tensiun aulta traversa la val ed influenzescha medemamein il maletg dalla cuntrada, seigi da preveder mesiras che tegniën quen a quei fatg. La fundaziun ei dall'opiniun che sulettamein igl allontanament dalla reit da tensiun aulta, construida da niev igl onn 2011, tennessi quen als basegns dalla tgira dalla cuntrada e muntassi en quei senn ina mesira da cumpensaziun adeguata. Beneventau vegn il fatg ch'ins preveda mesiras da cumbinar pli tard la reit da tensiun aulta cun la punt. Quella mesira seigi da preveder aschi prest sco pusseivel e da definir ligiontamein per ch'ei resti buca mo tier ina declaronza d'intenziun.

Il cussegl d'administraziun dalla Sedrun Disentis Tourismus AG fa attents sil pupi strategic e da mesiras 2021 – 2024. Quel preveda da construir sil tschancun denter Fontanivas e Cufions ina senda d'aventura (senda da glatschers). Plinavon vegn rendiu attent sils products existents, specialmein las sendas da gianellas che percuoran il funs dalla val. Il cussegl d'administraziun propona perquei da sorprender las sendas da gianellas el plan general d'avertura e da cumpletar quel cun la senda d'aventura previda denter Fontanivas e Cufions.

5. Valetaziun dallas propostas

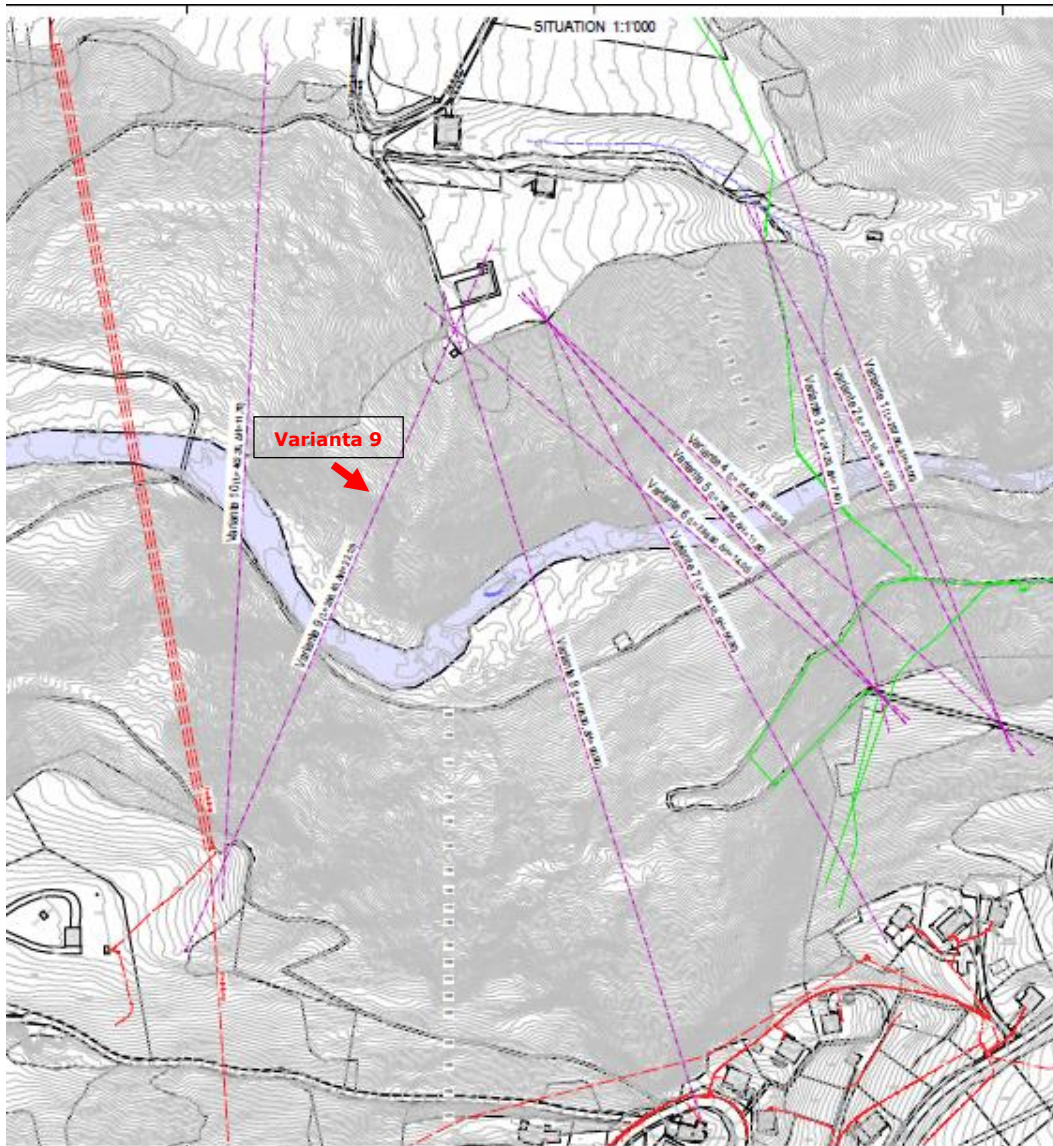
5.1 Protecziun dalla cuntrada

El rapport dils 16 da november 2021 scriva igl uffeci concernent las mesiras da cumpensaziun. "Im Umweltbericht wurde die landschaftliche Ersatzpflicht anhand von Anhang 5 der Richtlinie NHG-Ersatzmassnahmen berechnet. Die Berechnung ist korrekt und die Bewertung der einzelnen Faktoren sind nachvollziehbar. Im jetzigen Verfahrensstadium werden Angaben zu den vorgesehenen Ersatzmassnahmen als hinreichend erachtet. Spätestens mit dem BAB-Gesuch muss jedoch konkret aufgezeigt werden, wo genau respektive welches Objekt als Ersatzleistung saniert wird. Bei der Auswahl eines konkreten Objektes ist darauf zu achten, dass eine möglichst hohe Landschaftswirksamkeit gegeben ist, so dass relativ prominent in Erscheinung tretende landschaftliche Eingriffe auch von der landschaftlichen Wirkung her adäquat kompensiert wird".

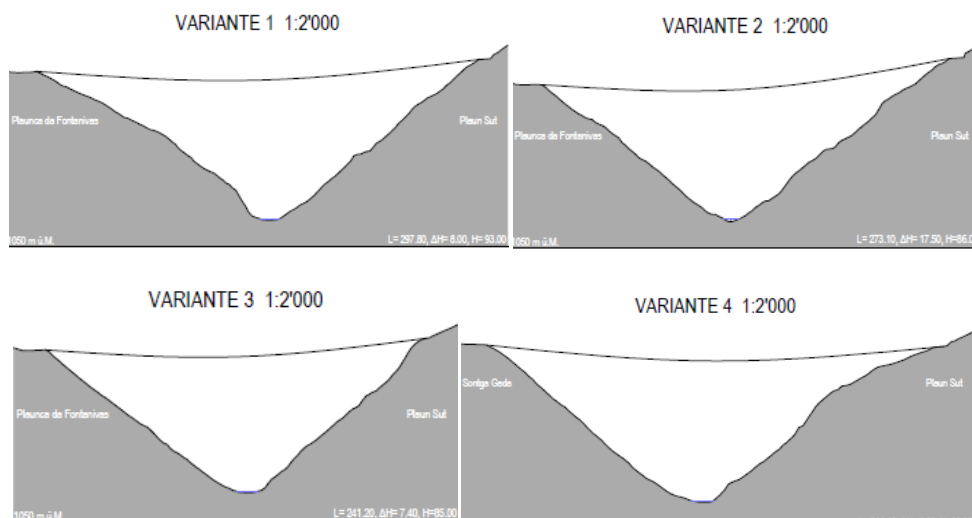
L'Uniun la pendentia ha cun differentas variantas cumprovau pertgei ch'ei settracta tier la sligiazion che fuorma la basa per la revisiun parziala dalla planisaziun locala dalla megliaera varianta. Igl ei era vegniu sclariu la pusseivladad da postar la punt leu nua che la lingia da tensiun aulta secatta oz. Quella varianta vegn per motivs da cuosts (lunghezia) e da l'autra vart muort munconza da colligiazion cun sendas existentas buca en damonda. Cun la Repower AG han giu liug contractivas per dislocar la lingia da tensiun aulta sut la punt. Quella varianta füss tecnicamein pusseivla, denton cumbinada cun considerabels cuosts supplementars. Tonpli che la lingia da tensiun aulta ei vegnida prida pér avon ca 10 onns en funcziun e dispona aunc d'in cuoz da veta da plirs decennis. Enteifer il project vegn fatg las preparativas per dislocar in mument la lingia tier la punt. Capeivlamein vegn ei buca ad esser pusseivel da pretender che quella lingia vegni dislocada il medem mument cun la construcziun dalla punt. El cass che la lingia vegn remplazzada pli tard, sto ella vegnir dislocada el contuorn dalla punt. El plan general d'avertura sa la dislocaziun dalla lingia denton buca vegnir previda, perquei ch'ei settracta tier quella lingia d'in project a liunga vesta che survarga per lunsch il horizont da diever da 15 onns. La summa per cumpensar

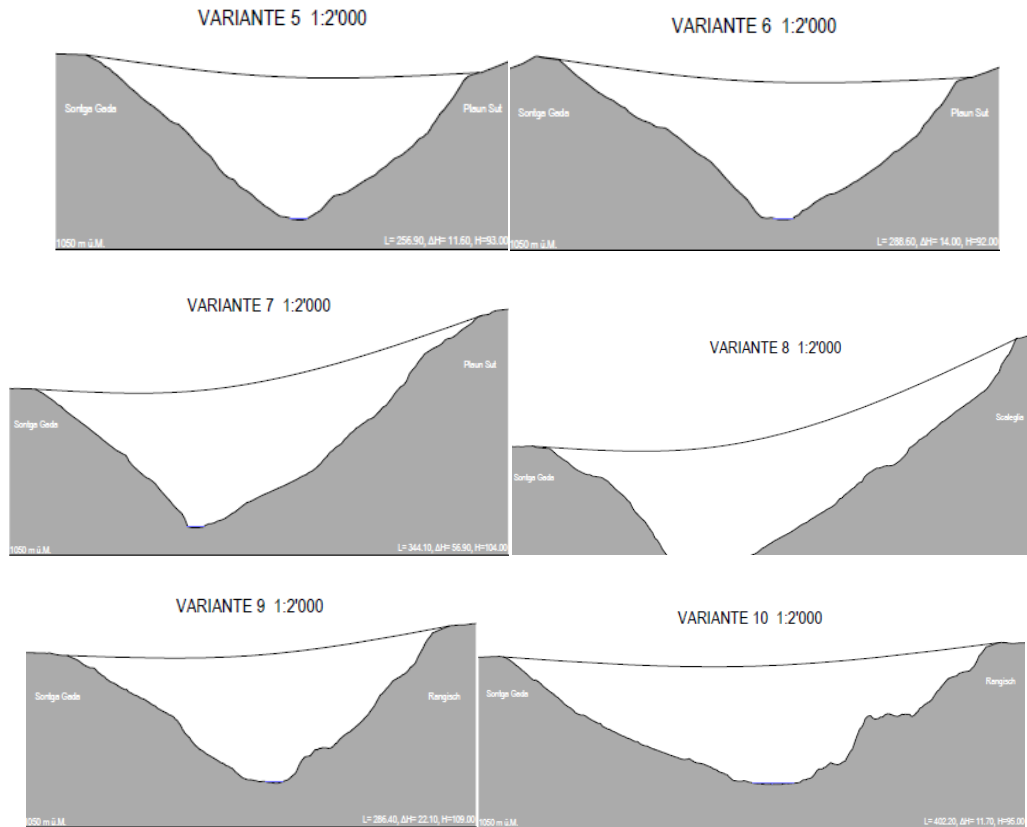
la vosta disavantiuosa dalla punt sin la cuntrada satisfa tenor indicaziuns digl uffeci pil svilup dil territori allas pretensiuns legalas, aschia ch'ei pretenda cheu neginas midadas.

Studi da variantas (variante 9 vegn giudicada sco la meglia variante)

Profils traversals tenor variantas

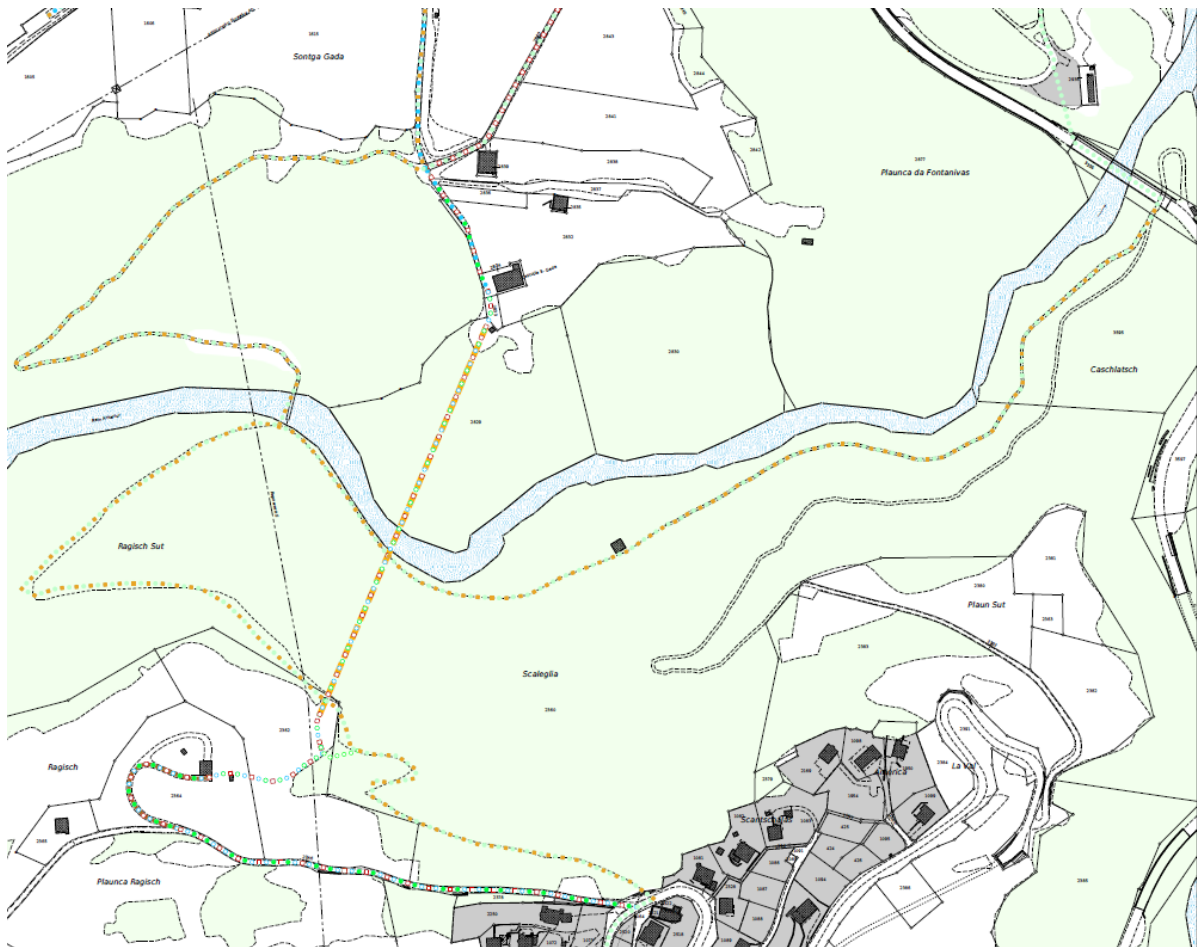

5.2 Sendas da gianellas e senda d'aventura

Dapi 2015 existan la sendas da gianellas. Quellas vegnan signalisadas e la destinaziun turistica veda las duas sendas - Center Fontauna - Mumpé Medel - Academia Vivian - Curaglia e Raveras - Fontanivas - Cufllons - Vitg sin sia plattafuorma sco product. Ulteriuramein ha il cussegl d'administraziun previu da reactivar il project per la "Senda da Mulins" en fuorma d'ina senda d'aventura. Per la procedura da cooperaziun ha la suprastanza communal, sin fundament dalla posiziun negativa digl uffeci da catscha e pesca e per buca periclitir il project dalla punt, decidiu da desister dallas duas sendas da gianellas e da menar la colligiaziun enviers l'Academia Vivian sur la nova punt pendenta. Cheutras maunca la colligiaziun denter Fontanivas sur Cufllons a Vitg ch'ei independenta dalla punt e munta in'attractiva senda pils hospis. Plinavon eis ei buca exlaus che hospis che van enviers l'Academia Vivian vulan buca passar sur la punt. Plinavon duei el rom dil plan general d'avertura vegnir schaffiu la pussevividad da realisar la senda d'aventura denter Fontanivas e Cufllons.

5.3 Posiziun dalla planisadra

En connex cun la damonda da cumpletar il plan general d'avertura cun las sendas da gianellas e la senda d'aventura vegn la planisadra tier la conclusiun, che per la cumpletaziun dil plan general d'avertura seigi ei necessari da surluvrar la documentaziun sco era il rapport ecologic. La cumpletaziun sappi buca succeder cun indiar la situaziun dalla senda d'aventura cun in streh el plan general d'avertura resp. las sendas da gianellas e da tarmetter quel agl uffeci pil svilup dil territori. Per quella cumpletaziun basegni ei documents supplementars. En connex cun la senda d'aventura drovi ei in concept, nua che las mesiras constructivas vegnien documentadas (d'indiar e motivar el rapport da planisaziun). Quei surpassi la dimensiun dalla revisiun actuala e munti in impediment da temps per la revisiun parziala "Punt pendenta".

5.4 Valetaziun dils differents aspects

Per la suprastanza communal setschenta la damonda, schebein igl ei prudent da definir el plan general d'avertura las sendas da gianellas e la senda d'aventura il medem mument sco il stabiliment dalla punt pendenta cun ses indrezs. Tonpli ch'ei exista ina resca che la punt pendenta, che ha la finala anflau bun'accoglientscha tiels uffecis cantunals e tier las organizaziuns pigl ambient, fetschi naufragi. El rom dalla procedura d'approbaziun vegnan singuls uffecis ad opponer enviers l'intenziun dalla vischnaunca da vuler definir el plan general d'avertura las sendas da gianellas sco era la senda d'aventura. La suprastanza communal ha tratg en consideraziun las ponderaziuns dalla planisadra. Beinsavend ch'ei vegn en ina procedura posteriura grev da realisar las sendas da gianellas, ei la suprastanza communal tuttina vegnida tier la conclusiun dad en quella fasa resp. en la presenta procedura da planisaziun desister da definir el plan general d'avertura las sendas da gianellas e la senda d'aventura tenor damonda dall'organizaziun turistica. La resca vegn valetada per memia gronda ch'il project dalla punt pendenta savessi buca vegnir approbaus. Las sendas duein vegnir suttamessas ad ina dallas proximas revisiuns dalla planisaziun locala.

6. Cuntinuaziun dalla procedura

Resalvau l'approbaziun dil plan general d'avertura entras il cussegl da vischnaunca ei previu suandont proceder:

- Exposiziun da recuors: igl 1. d'avrel entochen ils 2 da matg 2022
- Approbaziun entras la Regenza: stad 2022

7. Ponderaziuns finalas

Egl art. 3 al. 1 dalla lescha davart la planisaziun dil territori pil cantun Grischun stat: "La planisaziun locala ei in'incumbensa dallas vischnauncas. El rom dil dretg surordinau adempleschan ellas quellas incumbensas da maniera independenta". La presenta revisiun parziala dalla planisaziun locala muossa denton che las pusseivladads d'ina vischnaunca da sviluppar ina certa creativitat en connex cun la planisaziun locala ein fetg restrenschidas per part muort il dretg surordinau, resp. l'interpretaziun da quei dretg. La damonda ein las multifaras ordinaziuns e directivas sin las qualas il legislatur ha strusch la pusseivladad da prender influenza.

8. Proposta

Sin fundament dallas ponderaziuns suramenziunadas

p r o p o n a

la suprastonza communal al cussegl da vischnaunca:

- d'approbar la revisiun parziala dalla planisaziun locala "Punt pendent" e da suttametter il project el senn digl art. 11 al. 2 dalla lescha da baghegiar alla procedura da recuors ed alla procedura d'approbaziun entras la Regenza grischuna.

Suprastonza communal Disentis/Mustér

Il president:

Il canzlist:

René Epp

Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 16 da mars 2022

Documentaziun:

- Ils documents detagliai tiel project ein accessibels digitalmein ella part schurmegiada pil cussegl da vischnaunca via www.disentis.ch.